

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Čechoslovan**

Vydavatel: **V. Švihovský**

Vydáváno v letech: **1911-[1918], 1911, 11.11.1911**

Číslo ročníků: **1, 40**

Číslo výtisků: **1, 40**

Datum vydání čísla: **11.11.1911**

Identifikátor ISSN: **2414-9373**

Stránka:

ČESKÁ RUS.

Česká beseda v Lodzi.

Po dlouholetém snažení a několikaletém odmrštění zdejších úřadů podařilo se úsilí několika zde žijících krajanů vymoci konečně povolení registrace t. j. potvrzení stanov spolku pod názvem „Česká Beseda v Lodzi“.

Na základě tohoto povolení svolána byla zakladateli spolku, pány Vladimírem Matátko z Konstantynova v Lodzi a Dymitrijem Fišerem z Lodzi, dne 24. září 1911 ustavující schůze, ku které se dostavilo 55 krajanů. Po vzletné řeči uvítací, pronesené p. D. Fišerem, byla schůze zahájena, načež shromáždění krajané zvolili za předsedu schůze pana Vlad. I. Matátko, který přibral si za zapisovatele pp. Jana Valentu a Jos. Černého. Ujav se potom slova, přivítal přítomné krajany, vyložil jim účel nově založeného spolku a vznesl na shromáždění žádost, aby nejprve hojným přístupováním za členy spolku osvědčili, že v nich dosud proudí česká krev, načež jako jeho členové — aby ho dle sil a prostředků svých hmotně i morálně

podporovali. Z 55 přítomných přihlásilo se za členy 35 osob,

Zvoleni pak za činovníky spolku tito pánové: Vlad. I. Matátko z Konstantynova u Lodzi předsedou, Dim. K. Fišer z Lodzi místopředsedou, J. Valenta jednatelem, K. Šrajbr pokladníkem. — Do výboru pp.: Bohumil Procházka, Jos. Černý, Jindřich Šimek, Jos. Šudek, Jos. Světlý, Stan. Návleka, Al. Dvořáček a Ant. Stoklásk. — Za revisory účtů pp.: Jul. Mareš, Oswald Břich a Jos. Malý.

Sluší podotknouti, že takofka všichni přítomní krajané pocházející z Čech přistoupili za členy spolku, kdežto z Čechů, žijících zde v Lodzi u velikém počtu asi 2000 osob z osady Zelova Laského okresu nepřihlásil se za člena ani jediný.

V Zelově a jeho okolí žije asi 10.000 Čechů. Jsou to potomci vystěhovalců z Čech reformovaného náboženství, jichž praotcové uchýlili se v 17. století do Němec, odtud přesídlili sem do Ruského Polska a od zdejších slovanských bratří pohostinsky byli přijati. Žijí od té doby až dodnes sami sobě, aniž by uznali za dobré přiblížit se ny-

na štiky vyzrál: nevyšel ze skrýše, a konec.

Ne jednou, ne dvakrát tak se mu stalo; možno říci: každého dne. A každodenně, chvěje se, zvítězil a odolal, každodenně volal: „Chvála tobě, Hospodine, jsem živ!“

Ale nedosti toho: neženil se a děti neměl, ačkoli v otec velká byla rodina. Rozvažoval takto: „Což otec snadno bylo žít! Za tehdejších časův jednak štiky byly hodnější, jednak okoum o nás, drobotinu, nedbali. A třeba jedenkrátě málem byl by se dostal v uchu, přece vyskytl se stařeček, jenž jej vysvobodil. Ale nyní ryb v řekách ubylo, a i piskoři došli cti. Teď není už doba pomýšletí na rodinu, spíše, jak bys aspoň sám smrti se dožil!“

A prožil velemoudrý piskoř takovým způsobem skoro sto let. Stále se třásl, stále se chvěl. Ani přátel u něho ani příbuzných; on k nikomu, nikdo k němu. V karty nehraje, vína nepije, tabáku nekouří, za hezkými děvčaty se nehoní — jen se třese a jednu má myšlenku: „Chvála Bohu, jak se zdá, jsem živ!“

Ba i štiky, konečně, i ty počaly jej chváliti: „Ach, kdyby všichni

tak žili — jak by v řece ticho bylo“. Ale to tak schválně povídaly; myslely, že on na pochvalu se představí: „Zde prosím jsem!“ a pak že ony jej; chňap! On však ani na tu vějíčku nesedl a ještě jedenkrátě moudrostí svou úklady nepřátele překonal.

Kolik prošlo roků po sto letech, neznámo; ale tu již počal velemoudrý piskoř umíratí. Leží ve skrýši a myslí si: „chvála Bohu, umírám přirozenou smrtí, jako zemřeli otec i máti!“ A tu přišla mu na mysl slova štiky: „Ach, kdyby všichni tak žili, jako tento velemoudrý piskoř žije...“ A přece, považme, jak by potom bylo?

Počal on rozvažovati rozumem, jehož měl za celou sněmovnu, a náhle, jakoby mu někdo byl našepťal: „Vždyť pak, kdyby po tvém bylo, všechno piskoři pokolení dávno bylo by vyhynulo!“

Abys se pokolení piskořův udrželo, především třeba rodiny, a té on neměl. Nedosti na tom: aby rodina piskořů sílila a kvetla, aby členové její byli zdraví a bodří, třeba, aby vychováni byli v rodném živlu a ne ve skrýši, kde on téměř oslepl od věčného soumraku. Nutno, aby

nější kultuře našeho národa a s námi pracovali ku blahu a slávě staré naší vlasti. *Bohemský.*

Alimovka a Plechova*).

Na založení obou obcí měli hlavní účast osadníci čeští. Alimovka byla založena r. 1893 přistěhovalými Čechy, Němci a Poláky a jest až dodnes smíšená. Plechova byla založena dříve, r. 1890 a to pouze českými přestěhovalci. V obou obcích jest po 6 českých rodinách. Plechova má 47 duší (mužů 25 a žen 22), Alimovka 33 (mužů 19, žen 14). Na pozemcích máme v Plechové 190 desatin vlastní půdy, kdežto v Alimovce máme půdu pronajatou (80 desatin). Jmění našich kolonií činí v Plechové 108 tisíc, v Alimovce 14.

Půda bývala kdysi velice špatná, samý močál a korčunek. Dnes máme půdu dobrou a výnosnou. Pěstujeme nejvíce chmel i obilí všeho druhu, chováme též všechny druhy dobytka. Z hospodářských strojů máme každý dle potřeby stroje seci, žací i mlátičky, všechny nejnovějších soustav. Kováře máme v obcích po jednom.

V Plechové jest škola ministerská, dvoutřídní. Českých škol v

*) Obě osady jsou ve Volynské gub. Žitomířského újezdu; první je v horoškovské a druhá černachovské volosti.

piskoři dostávali náležitou výživu, aby nevzdalovali se společnosti, druh s druhem aby v přátelských stycích žili a druh od druhu dobrodiní přijímali a i jiné výtečné vlastnosti vzájemně si sdíleli. Jen takový život dovede zdokonaliti plémě piskořův a nedá, aby zvrhlo se a přerodilo v pulce.

Nesprávně soudí, kdož se domnívají, že jen ti piskoři mohou se počítati za důstojné občany, kteří strachem takřka o rozum přisedše, ve skrýších sedí a se třesou. To nejsou občané, spíše neužiteční piskoři. Ti nikoho nezahřejí, ani neochladí, nikoho nepoctí ani nezneuctí, nikoho neoslaví ani nezhanobí... žijí jen a zbytečné místo zaujímají a pokrmy jedí.

Vše to představovalo se mu tak určitě a jasně, že najednou nevýslovná touha jej napadla: „Vylezu ze skrýše a ptákem hoholem po vši řece popluji!“ Ale jedva na to pomyslel, znovu se poděsil. I počal třesa se umíratí. Žil — třesa se a umíral — třesa se.

Veškeren život najednou před ním se kmitl. Jaké měl radosti? Koho potěšil? Komu dobrou radu dal? Komu dobré slovo řekl? Ko-